

COMMISSIE VAN BEROEP VOOR HET PROTESTANTS-CHRISTELIJK
VOORTGEZET ONDERWIJS EN HOGER BEROEPSONDERWIJS

CvB.VO-HBO.2014.073-U.2014.013

UITSPRAAK

in de zaak van:

Mevrouw A. te L., appellante,
gemachtigde mr. drs. G.A.M.C. Verschuren

tegen

de **Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te L., verweerster,**
gemachtigde mr. C.J. Verhaart

1. Het procesverloop.

- 1.1 Bij schrijven van 6 juni 2014 heeft mevrouw B., rector van de onder verweerster ressorterende school, mededeling gedaan van de klassentoedeling in het schooljaar 2014-2015. Daaruit blijkt, dat appellante minder dan 50 % van haar lessen wiskunde in de bovenbouw zal geven.
- 1.2 Tegen dit besluit heeft appellante bij brief gedateerd 16 juni 2014, ingekomen bij de Commissie op 17 juni 2014, beroep bij de Commissie ingesteld.

.....

2. Van belang zijnde bepalingen.

Ingevolge artikel 52, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is het mogelijk beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever is aangesloten tegen een beslissing van het bevoegd gezag inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie.

In artikel 19, eerste lid, aanhef en onder d, van de verlengde CAO-VO 2011-2012 is bepaald dat de werknemer in beroep kan gaan bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever krachtens artikel 52 WVO is aangesloten tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie.

In de CAO-VO 2014-2015 is deze tekst vervat in artikel 20.

Artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft "Entreerecht LD", luidt als volgt: "Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraadsbevoegdheid, die structureel 50 % of meer van zijn lessen geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4, 5 en 6 VWO recht op een LD-functie."

Artikel 5.2 van de CAO-VO 2014-2015, dat als opschrift heeft "Entreerecht LD", luidt als volgt:

1. Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke leraar met een eerstegraads bevoegdheid die 50 % of meer van zijn lessen binnen structurele formatie¹ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.
2. Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.²
3. Leraren die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graadsbevoegdheid en voldoen aan het gestelde in lid 1, hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

Toelichting

Indien een leraar die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 12.4 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie. De inschaling geschiedt op het laatstelijk genoten salaris of het naast hogere bedrag, niet hoger dan het maximum behorende bij het carrièrepatroon van de oude functie.”

Artikel 11.3 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft “Eerste graads docentfunctie”, luidt als volgt:

- “1. Indien voor 31 december 2010 niet een eerste stap wordt gezet in de verhoging van het aandeel LD-functies in de functiemix treedt het recht bedoeld in artikel 5.2 met onmiddellijke ingang in werking.
2. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR tevens een beleid vast voor de stapsgewijze toekenning van nieuwe LD-functies in de periode tot 1 augustus 2014 met in achtneming van het gestelde in artikel 5.2.”

Een bepaling met de inhoud van artikel 11.3 komt niet meer voor in de CAO-VO 2014-2015.

3. Voorgeschiedenis.

Per 1 juli 2008 is het “Convenant Leerkracht van Nederland” van kracht geworden. Sociale partners en de minister van OCW hebben afgesproken dat het voor de versterking van het beroep van leraar nodig is om onder meer de beloning van de leraar te verbeteren. Daarom moeten meer loopbaanmogelijkheden worden gerealiseerd en moeten er kortere salarislijnen komen. In het convenant zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot versterking van de functiemix. De Commissie citeert:

“Doelbestemming

Het extra budget voor de invulling van meer hogere leraarsfuncties is uitsluitend bestemd voor de realisatie van meer OP-formatie in de schalen LC en LD en dient daar ook elk jaar volledig voor te worden ingezet. De extra formatie op grond van het budget voor de functiemix wordt uitsluitend toegekend aan leraren met lesgeven als hoofdtaak, dat wil zeggen dat zij in overwegende mate (bedoeld is meer dan ca. 60 %) zijn belast met een lestaak. (.....)

Invulling functiemix

¹ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

² Sociale partners stellen een commissie in die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.

Sociale partners zullen in de CAO landelijke doelen opnemen over de te realiseren functiemix. (.....) De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR jaarlijks het volume aan functies vast dat omgezet wordt in hogere functies. (.....) De werkgever en P(G)MR geven per functiegroep (LC en LD) aan hoeveel functies in dat jaar gerealiseerd worden.

LD functie

Leraren met een eerstegraads bevoegdheid, die ongeacht de omvang, in de bovenbouw structureel lesgeven hebben recht op een LD functie. Partijen zullen dit recht in de CAO verankeren.”

In de CAO's vanaf 2008 zijn vervolgens bepalingen opgenomen over het entreerecht.

Op 15 april 2014 is het Onderhandelaarsakkoord CAO-VO 1-8-2014 tot 1-8-2015 gesloten. Partijen hebben daarbij afspraken gemaakt over onder meer het entreerecht. Deze luiden als volgt (waarbij de Commissie opmerkt dat zij letterlijk citeert, inclusief soms ontbrekende leestekens):
“Entreerecht

Partijen erkennen dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste effecten heeft. Er zijn echter verwachtingen gewekt, en partijen vinden het niet acceptabel zo vlak voor de inwerkingtreding van het recht die verwachtingen ongedaan te maken. Daarom zal het entreerecht als volgt worden aangepast:

- Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid, die meer dan 50 % van zijn lessen, binnen structurele formatie³ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD functie.
- Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.
- Docenten die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graads-bevoegdheid en meer dan 50 % lesgeven in de bovenbouw hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

In de toelichting op het artikel betreffende het entreerecht komt te staan:

- Indien een docent die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 11.5 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie met bijbehorende salaristrede, zonder behoud van salarisperspectief van de LD functie.

Daarnaast wordt een commissie ingesteld die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.”

4. Beoordeling van het geschil.

Toepasselijke CAO

4.1 Partijen verschillen van mening over de vraag welke CAO van toepassing is. Appellante is van mening dat de CAO-VO 2011-2012 geldt omdat het bestreden besluit is genomen tijdens de geldingsduur van die CAO. Verweerster daarentegen stelt zich op het standpunt, dat moet worden uitgegaan van de CAO-VO 2014-2015 omdat de gevraagde toepassing van het entreerecht ziet op het schooljaar 2014-2015.

³ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

De Commissie is van oordeel dat de CAO-VO 2011-2012 als toetsingskader in dit beroep moet worden gehanteerd omdat het bestreden besluit is genomen onder de vigeur van die regeling. Bovendien is het beroep ingesteld gedurende de geldingsduur van die CAO. Hieraan doet niet af dat verweerster bij haar besluitvorming is uitgegaan van de tekst van het Onderhandelaarsakkoord van 15 april 2014.

Ontvankelijkheid

4.2 De Commissie gaat er in de onderhavige zaak vanuit, dat onder promotie dient te worden verstaan: de overgang naar een hogere functie.

4.3. Ingevolge het bestreden besluit zal appellante in het schooljaar 2014-2015 minder dan 50 % van haar lessen wiskunde zal geven in de bovenbouw, ondanks de urentoedeling in de voorafgaande jaren. Nu dit besluit ten gevolge heeft dat appellante niet aan de voorwaarden van de bepaling van artikel 5.2 van de CAO voldoet en diengevolge niet voor een hogere functie in aanmerking komt, betreft het bestreden besluit het indirect onthouden van promotie. In zoverre is sprake van een voor beroep vatbaar besluit als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de CAO. Ook aan de overige ontvankelijkheidseisen is voldaan, zodat appellante kan worden ontvangen in haar beroep.

Inhoudelijke beoordeling

4.4 Vervolgens dient de Commissie het bestreden besluit inhoudelijk te toetsen.

4.5 Partijen verschillen van mening over de uitleg van artikel 5.2 van de CAO, en in het bijzonder over het woord structureel.

4.5.1 Verweerster stelt zich, onder verwijzing naar de bedoeling van de CAO-partijen, zoals onder meer vervat in het Onderhandelaarsakkoord en een bulletin van de VO-raad van 17 december 2013, op het standpunt, dat structureel moet worden gelezen als “in de structurele formatie”, en wel die van het schooljaar 2014-2015. De urentoedeling in de jaren daarvoor is niet relevant voor de vraag naar de toepassing van het entreerecht. Verweerster beroept zich op een arrest van de Hoge Raad van 31 mei 2002 (ECLI:NL:HR:2002:AE2376), waaruit blijkt dat acht kan worden geslagen op elders in een CAO gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden. Voorts verwijst verweerster naar de uitspraak van de HR van 28 juni 2002 (ECLI:NL:HR:2002:AE4366), waaruit kan blijken, dat ook aan de bedoeling van CAO-bepalingen betekenis kan worden toegekend.

Verweerster ziet het entreerecht in het kader van de functiemix en de daarvoor geldende streefpercentages voor de functies LB, LC en LD. Zij leidt dit af uit het bepaalde in artikel 11.3, tweede lid, van de verlengde CAO-VO 2011-2012. Verweerster heeft in juni 2011 een loopbaanbeleid en beloningsbeleid vastgesteld, waarmee de (P)MR heeft ingestemd. De instroom in LD is gekoppeld aan ruimte in de formatie. Als een leraar aan het einde van de schaal behorende bij zijn LC-functie is gekomen, komt hij in eerste instantie op een wachtlijst. Bij positieve beoordeling en bij formatieve ruimte wordt hem een LD-functie toegekend.

Toekenning door middel van het entreerecht van meer LD-functies dan opgenomen in de streefpercentages zal ertoe leiden, dat minder gelden beschikbaar zijn voor promotie van docenten in LB-functies naar LC-functies.

4.5.2 Appellante daarentegen is van mening, dat de bepaling van artikel 5.2 aangeeft dat een eerstegraads docent die gedurende een aantal jaren – volgens haar derhalve structureel – 50 % of meer lesgeeft in de bovenbouw van HAVO/VWO, recht heeft op een LD-functie. Zij voldoet aan de genoemde voorwaarden. Appellante is sinds 1 augustus 2006 werkzaam bij verweerster en is sinds 2009 eerstegraads bevoegd. Zij is werkzaam in een LC-functie. Door haar minder dan 50 % van de bovenbouwlessen te geven, wijkt verweerster ook af van haar beleid inzake doorlopende leerlijnen,

inhoudende dat een leraar meegaat met de klas. Appellante bestrijdt voorts het standpunt van verweerster dat het entreerecht een onderdeel is van de functiemix. Zij verwijst in dat verband naar het bepaalde in artikel 11.3 van de CAO-VO 2011-2012. Hieruit blijkt volgens appellante dat verweerster in de jaren voor 2014 had moeten “voorsorteren” op het entreerecht; zij wijst met nadruk op de woorden “tot 1 augustus 2014” in het tweede lid van artikel 11.3. Verweerster heeft dat niet voldoende gedaan.

4.6 De Commissie overweegt hieromtrent het volgende. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dienen bepalingen in een CAO te worden uitgelegd naar de objectieve en voor derden kenbare bedoeling van de CAO sluitende partijen, zoals die blijkt uit de bewoordingen, gelezen in het licht van de gehele CAO, waarbij betekenis toekomt aan alle omstandigheden van het geval, en gewaardeerd naar de eisen van de redelijkheid en billijkheid en waarbij acht geslagen kan worden op de elders in de CAO gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.

Uit het Convenant Leerkracht van Nederland, zoals hiervoor weergegeven, blijkt genoegzaam, dat het streven erop zal zijn gericht om leraren meer doorgroei- en promotiemogelijkheden te bieden door onder meer de functiemix, kortere salarislijnen en het entreerecht. Het entreerecht moet in de CAO worden verankerd, aldus het Convenant. Hieraan is vanaf 2008 uitvoering gegeven, zo ook in de (verlengde) CAO 2011-2012. Het entreerecht is geregeld in deel 1 van de CAO (de artikelen 1 tot en met 5). Ingevolge artikel 1.3, eerste lid, van die CAO is afwijken van artikelen in deel 1 niet toegestaan. De functiemix is geregeld in deel 2 van de CAO (te beginnen bij artikel 6), waarin onder meer streefcijfers en nadere bepalingen met betrekking tot de functiemix zijn opgenomen. Artikel 1.3, tweede lid, van de CAO bepaalt, dat de artikelen in deel 2 een minimumkarakter hebben, tenzij nadrukkelijk anders is bepaald.

Gelet op het Convenant en de plaatsing in de CAO van het entreerecht is het naar het oordeel van de Commissie juist de bedoeling van de CAO-partijen (geweest) om grote prioriteit te geven aan toekenning van de LD-functie aan eerstegraads leraren die gedurende een aantal jaren in de bovenbouw hebben lesgegeven. In de (andersluidende) uitleg die verweerster aan de bepaling van artikel 5.2 geeft, moet aan een pas afgestudeerde eerstegraads leraar die vanaf 1 augustus 2014 meer dan 50 % van zijn lessen in de bovenbouw van HAVO/VWO geeft (bijvoorbeeld omdat zijn vak alleen in de bovenbouw wordt gegeven), direct een LD-functie worden toegekend. Verweerster heeft ter zitting erkend, dat dit ongewenst is en ook niet volgens de bedoeling van de regeling, die juist zittende docenten meer doorgroeimogelijkheden wil geven.

Dat CAO-partijen ook ongewenste effecten van het entreerecht zagen, is ook expliciet in het Onderhandelaarsakkoord van april 2014 geconstateerd. Dit heeft vervolgens geleid tot aanpassingen, zoals vervat in het Onderhandelaarsakkoord en daarna in de CAO 2014-2015. De Commissie ziet hierin een bevestiging van haar hiervoor weergegeven oordeel over de bedoeling van het entreerecht zoals neergelegd in artikel 5.2.

De Commissie acht bovendien nog van belang, dat verweerster heeft erkend, dat zij uitsluitend in verband met financiële redenen appellante minder dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw heeft gegeven. Daarmee heeft zij een van de ongewenste effecten (te weten een te groot beslag op de financiële ruimte) zoals ook genoemd in het Onderhandelaarsakkoord willen voorkomen.

Door deze wijze van urenverdeling heeft verweerster echter op oneigenlijke wijze gebruik gemaakt van haar bevoegdheid tot het toedelen van lessen.

Op grond van het vorenstaande is de Commissie tot het oordeel gekomen, dat verweerster, in het licht van haar verplichting om als goed werkgever te handelen, niet in redelijkheid appellante minder dan 50 % van haar gebruikelijke lessen in de bovenbouw heeft kunnen toekennen. Deze handelwijze kan niet tot gevolg hebben, dat appellante niet in aanmerking komt voor een LD-functie.

4.7 Al hetgeen partijen overigens hebben aangevoerd, behoeft geen bespreking meer omdat dit aan de vorenstaande conclusie van de Commissie niet kan toe- of afdoen.

5. Beslissing.

De Commissie verklaart het beroep gegrond.

Aldus vastgesteld op 30 september 2014 te Utrecht, door mr. H. Pieffers, voorzitter, G. Deijs, mr. J. Douwes, mr. M. Iedema en mr. R. T. Steinvoot-de Groot, leden, in aanwezigheid van mr. A.C. Melis-Gröllers, griffier, en getekend door de voorzitter en griffier voornoemd.